

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ II.

Letní semestr – akademický rok 2024/2025

Katedra práva životního prostředí

Předmět společného povinného základu, navazující na předmět Právo životního prostředí I.

Výuka od 17.2.2025 do 10.5. 2025 (11 týdnů)

Odborný garant předmětu: doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

Přednášky vždy ÚTERÝ 14,00 – 16,00 hodin, místnost 120

Přednášky budou streamovány na fakultní kanál Youtube.

Rozpis přednášek

1/ Právní úprava ochrany klimatu – JUDr. Žákovská – 18. 2. 2025

2/ Právní úprava ochrany ovzduší – Prof. Damohorský – 25. 2. 2025

3/Právní úprava ochrany vod – JUDr. Sobotka – 4. 3. 2025

4/ Právní úprava ochrany zemědělského půdního fondu – Doc. Franková – 11. 3. 2025

5/ Právní úprava ochrany lesa – Prof. Damohorský – 18. 3. 2025

6/ Právní úprava ochrany a obnovy přírody a krajiny - Doc. Stejskal – 25. 3. 2025

7/ Právní úprava ochrany druhové biodiverzity – Doc. Stejskal – 1. 4. 2025

8/ Právní úprava ochrany zvířat a rostlin – Prof. Damohorský – 8. 4. 2025

9/ Právní úprava odpadového hospodářství – JUDr. Sobotka -15. 4. 2025

Dne 22.4.2025 je děkanský den, dle harmonogramu ak. roku je výuka tento den zrušena

10) Právní úprava nakládání s chemickými látkami a prevence závažných průmyslových havárií - Prof. Damohorský – 29. 4. 2025

11/ Právní úprava ochrany lidského zdraví a životního prostředí (hluk, vibrace, neionizující záření), právní úprava v oblasti mírového využívání jaderné energie a ionizujícího záření – Prof. Damohorský – 6. 5. 2025

Změna pořadí témat a přednášejících vyhrazena.

Rozpis seminářů

Právo životního prostředí II

Letní semestr akademického roku 2024/2025

1. Úvodní seminář – metodika, informace, literatura.
Průřezové nástroje ochrany životního prostředí – jejich vzájemné vztahy a procesní fungování.
(týden od 24.2.2025)
2. Právní úprava ochrany ovzduší (zák.č.201/2012 Sb.)
(týden od 3.3. 2025)
3. Právní úprava ochrany vod. (zák.č.254/2001 Sb.)
(týden od 10. 3. 2025)
4. Právní úprava ochrany zemědělského půdního fondu.(zák.č.334/1992 Sb.)
(týden od 17. 3. 2025)
5. Právní úprava ochrany lesa.(zák.č.289/1995 Sb.)
(týden od 24. 3. 2025)
6. Právní úprava územní ochrany přírody a krajiny. (zák.č.114/1992 Sb.)
(týden od 31. 3. 2025)
7. Právní úprava ochrany živočichů, rostlin a ptáků (zák. č.114/1992 Sb. a zák.č.115/2000 Sb.)
(týden od 7. 4. 2025)
8. Právní úprava ochrany zvířat (zák.246/1992 Sb., zák.162/2003 Sb.)
(týden od 14. 4. 2025)
9. Právní úprava odpadového hospodářství (zák.č.541/2020 Sb.)
(týden od 21. 4. 2025) POZOR! V tomto týdnu je výuka až od středy 23.4.2025 (Velikonoční pondělí a následně děkanské úterý)
10. Právní úprava odpadového hospodářství (zák.č.541/2020 Sb., zák.č.542/2020 Sb., zák.č.477/2001)
11. Administrativní a sankční nástroje ochrany životního prostředí.
(týden od 28. 4. 2025)
12. Písemná část kombinované zkoušky pro zapsané studenty seminárních skupin **(týden od 5.5.2024)**

Změna pořadí témat vyhrazena.

Literatura ke studiu:

Povinná:

1. Damohorský Milan a kolektiv. *Právo životního prostředí*. 3. vydání, C. H. Beck. Praha. 2010
2. Damohorský Milan, Drobník Jaroslav, Franková Martina, Sobotka Michal, Stejskal Vojtěch, Žáková Karolina. *Sbírka praktických příkladů z práva životního prostředí*. 2. vydání. Wolters - Kluwer ČR. Praha. 2010.

Doporučená:

Texty zákonů - například:

Úplná znění předpisů využitých v přednáškách

ÚZ č. 1612/2024 – Životní prostředí

ÚZ č. 1512/2023 - Zemědělství, Vinařství, Lesnictví, Myslivost, Rybářství, Ochrana zvířat

ÚZ č. 1544/2023 - Nový stavební zákon a jeho prováděcí předpisy

Doporučená literatura:

Šturma, P. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – I.(obecná) část, IFEC, Praha 2004 (dotisk 2008)

Damohorský, M. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – II. díl (zvláštní část), IFEC, Praha 2008

Stejskal, V.: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče biologickou rozmanitostí, Linde, Praha 2006

Fabšíková, T.: Trestněprávní nástroje ochrany životního prostředí. Praha: Auditorium, 2021

Franková, M. Právní aspekty environmentálně udržitelné výstavby - možnosti a limity stavebního práva. Praha: Nakl. Wolters Kluwer ČR, 2023

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Zkouška z předmětu je kombinovaná, tj. sestává se z písemné a z ústní části.
2. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (zpravidla akademickém roce).
3. Zkouška je kombinovaná, tzn. neúspěch v kterékoliv části zkoušky je počítán jako neúspěšný pokus.

Písemná část zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II

4. Písemnou část zkoušky lze skládat:
 - na seminářích nebo

- formou celokatederně organizované písemné části zkoušky.
- 5. Podmínkou možnosti skládat písemnou část zkoušky na semináři je minimálně 70% účast na seminářích. Tuto část písemné zkoušky připravuje vyučující semináře.
- 6. Celokatederní písemná část zkoušky se koná vždy ve zkouškovém období zimního semestru a rovněž ve zkouškovém období letního semestru.
- 7. Časový limit pro vypracování písemné části zkoušky je 90 minut.
- 8. Z písemné části zkoušky lze získat až 30 bodů. K úspěšnému složení je potřeba získat nejméně 18 bodů. Písemná část zkoušky je hodnocena takto:
 - a. 0 – 17,5 bodů – neprospěl/a
 - b. 18 – 22,5 bodů - dobře
 - c. 23 - 26,5 bodů - velmi dobře
 - d. 27 – 30 bodů - výborně
- 9. Písemná část zkoušky se skládá z 9 otevřených (rozepisovacích) otázek a 2 příkladů.
- 10. Za otázky č. 1- 9 (otevřené) je možné získat za každou otázku 0, 0,5, 1, 1,5 nebo 2 body a za otázky č. 10 a 11 (příklady) za každou otázku 0 až 6 bodů (odstupňované po půlbodech). Celkem lze získat 30 bodů.
- 11. Předmětem písemné části zkoušky z předmětu jsou témata přednášená na přednáškách a probíraná na seminářích z předmětu Právo životního prostředí I + II, tedy v letním a zimním semestru. Při skládání písemné části zkoušky je možné používat nekomentované znění těchto právních předpisů:
 - zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
 - zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů
 - zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
 - zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů
 - zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
 - zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
 - zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech a o změně některých souvisejících zákonů
 - zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů
 - zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečištění a o změně některých zákonů
 - zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
 - zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon
 - zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku
 - zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
 - zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
 - zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky
- 12. Rozhodné je vždy znění příslušného právního předpisu platné a účinné v den konání písemné části zkoušky.

Ústní část zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II

- 13. K ústní části zkoušky z předmětu bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky.
- 14. Student bude odpovídat na dvě otázky (jednu z koše A, jednu z koše B), které si vylosuje.
- 15. Celkový výsledek kombinované zkoušky z předmětu bude klasifikován zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4). Celkové hodnocení zkoušky vychází z výsledku písemné a ústní části zkoušky, podmínkou hodnocení známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) však je úspěšné absolvování obou částí zkoušky.

16. V případě klasifikace známkou "neprospěl/a" (4) z ústní části zkoušky, student v daném akademickém roce opakuje pouze ústní část zkoušky.

Zkouškové otázky

Koš A - Obecná část:

1. Životní prostředí - pojem, globální problémy a potřeba jeho ochrany, prostředky a cíle.
2. Právo životního prostředí (základní funkce, předmět, systém, prameny).
3. Ústavní základy ochrany životního prostředí a zákon o životním prostředí.
4. Právní principy ochrany životního prostředí.
5. Administrativněprávní nástroje ochrany životního prostředí (přehled, charakteristika a využití).
6. Koncepční a dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí (přehled, charakteristika a využití).
7. Ekonomické nástroje ochrany životního prostředí (charakteristika, třídění, funkce).
8. Odpovědnost za přestupky v ochraně životního prostředí.
9. Odpovědnost za ztráty na životním prostředí (pojem, kategorie, formy nápravy).
10. Trestněprávní odpovědnost v ochraně životního prostředí.
11. Právní formy účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí.
12. Právo na informace o životním prostředí.
13. Ochrana životního prostředí na mezinárodní úrovni (vývoj, institucionální zajištění a role mezinárodního práva).
14. Právní úprava ochrany životního prostředí v unijním právu (akční programy, zakotvení v primárním právu, prosazování práva, promítnutí do národního práva).
15. Vlastnické právo a ochrana životního prostředí.
16. Organizace veřejné správy v ochraně životního prostředí (obecná a zvláštní, subjekty a jejich úloha v ochraně životního prostředí).
17. Česká inspekce životního prostředí (úloha, působnost a pravomoc).
18. Postavení a úloha veřejných stráží v ochraně životního prostředí.

19. Územní plánování (koncepční nástroje) - jeho nástroje a jeho úloha v ochraně životního prostředí.
20. Jednotné environmentální stanovisko.
21. Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (EIA).
22. Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (SEA).
23. Integrovaná ochrana životního prostředí (IPPC).

Koš B - Zvláštní část

1. Ochrana ovzduší (předmět, prameny, hlavní cíle a směry právní úpravy).
2. Nástroje ochrany ovzduší před znečišťováním (koncepční, administrativní, ekonomické).
3. Ochrana ozónové vrstvy Země v právu.
4. Ochrana klimatického systému Země v právu.
5. Ochrana vod (předmět, prameny, právní povaha vod, obecné a zvláštní nakládání).
6. Ochrana kvality a množství vod.
7. Územní (plošná) ochrana vod.
8. Ochrana zemědělského půdního fondu (předmět, pojem, cíl a prostředky ochrany, ochrana kvality a rozlohy).
9. Ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa (předmět, cíl a prostředky ochrany).
10. Ochrana lesa při obecném užívání lesů.
11. Prostředky ochrany lesa při hospodaření v lese.
12. Právní úprava ochrany přírody a krajiny (prameny, předmět, hlavní směry a cíle).
13. Právní úprava obecné ochrany přírody a krajiny.
14. Právní úprava zvláštní územní ochrany přírody.
15. Právní úprava zvláštní druhové ochrany přírody.
16. Soustava Natura 2000 a její právní úprava.
17. Právní úprava ochrany rostlin a živočichů (prameny mezinárodního, evropského a národního práva)

18. Právní úprava odpadového hospodářství (hierarchie, subjekty, nástroje).
19. Právní úprava nakládání s odpady a výrobky s ukončenou životností (základní pojmy, subjekty a jejich povinnosti).
20. Právní úprava nakládání s komunálními odpady.
21. Právní úprava ochrany životního prostředí před chemickými látkami a pravidla nakládání s nimi, prevence závažných havárií)
22. Poplatky za znečišťování životního prostředí (ovzduší, voda, odpady).
23. Poplatky za využívání přírodních zdrojů (půda, voda, nerostné bohatství).

Poznámka: V rámci všech otázek je relevantní materií rovněž právní úprava veřejné správy a trestní odpovědnosti na daném úseku.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

garant předmětu

v.r.